

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۴/۰۷/۲۵

لیکونکی: ویلهیم وان واگینن (William Van Wagenen)
ژباړونکی: پوهندوی دوکتور سیدخسام (مل).

شیطان په جزیاتو کې:

دبشری حقونو څار څنگه داسرائیل داکتوبر د «7» نیتی دروغونه ومینځل
منبع اود خپریدو نیټه: 2024-07-23 کریدل

October falsehoods Devil in the details: How HRW laundered Israel's 7

د بشري حقونو د څار وروستي راپور نه یوازې د الاقصی سیلاب عملیاتو په جریان کې د اسراییلو لخوا د خپلو اتباعو وژنه سپینه کړې، بلکه د اشغال اردو (پوځ) د امرانو مهم شواهد هم له پامه غورځوي کوم چې په قصدي ډول غیرنظامی وپنوال "بې په نینه کړی یا له مینځه وړلی.

Human Rights Watch's recent report not only whitewashes Israel's killing of its own citizens during Operation Al-Aqsa Flood, but also omits critical evidence of the occupation army's orders to deliberately target fellow 'civilians.'

(Photo Credit: The Cradle)

د بشري حقونو د څار ډلې (HRW) د جولای په 17 یو نوی راپور خپور کړ چې عنوان یې دی "زه نشم کولی ټول وینه له خپل ذهن څخه پاک کړم" چې په متحده ایالاتو کې د حقونومیشنه ډلې په پوره بې رحمۍ سره ادعا کوي چې د حماس مشرتابه خپلو جنګیالیو ته په قصدي ډول د وژلو امرونه صادر کړي وو. اسرایلی ملي وګړي د اکتوبر په ۷ مه د غزې په ترانګه کې کوم چې حماس د اسراییلو په پوځي اډو او میشت ځایونو کې برید وکړل د برید په ترڅ کې ډیری اسرایلیانوی و وژل.

بیا، د دې بې بنسټه دلیل پر بنیاد، HRW (دغه دبشری حقونو دڅار ډله) اعلان کوي چې د حماس مشران د تیر کال د الاقصی سیلاب عملیا تو پیل کولو لپاره د بشریت پروراندې د جرمونو په ارتکاب تورن دي.

د پاڼو شمیره: له 1 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په ځیر و لولئ

په هر صورت، د راپور هر ډول نږدې لوستل څرگندوي چې HRW دا تورونه د شکمنو شواهدو پر بنسټ جوړ شوي يا جوړ کړي. د بشري حقونو ډله په قصدي ډول هغه قوي شواهد له پامه غورځوي - چې د ډيری اسرائيلي نظامي سرچينو لخوا وړاندې شوي - چې د اسرائيلو نظامي مشرانو خپلو ځواکونو ته امر کړی چې په قصدي ډول د اسرائيلي ملکي وگړو وژنه وکړي. يعنی چې د حماس د ډبنامولو لپاره خپل اسرائيليان پخپله ووژني

HRW د هينبل «Hannibal» لارښود لري کوي

خو د HRW (د 67,000) کلمو يا ټکو لوی راپور د اسرائيلو د جنجالي نظامي عقيدې په يادولو کې پا تي راغلی، چې د هينبل لارښود په نوم پيژندل کيږي، کوم چې اسرائيلي ځواکونو ته لارښوونه کوي چې اسرائيلي ملکي وگړي او سرتيري ووژني نه دا چې دوی (اسرائيليان) د ډبنمن لخوا ونیول شي.

لکه څنگه چې کريډل او نورو خپلواکو خبري رسنيو مستند کړي، په عبراني ژبو رسنيو کې ډيری راپورونه بڼي چې څنگه اشغا لگر پوځ د اپاچي بريد هليکوپتر، زيک ډرون، او مرکا وټانکونه کارولي ترڅو د اسرائيلو په خاوره کې د درنو وسلو ډزې وکړي، په شمول د استوگنځايونو (کبوتزم)، نظامي اډې، د سيډروټ ښارگوټي او د نوا ميوزيک فستيوال ډگرکی .

HRW (د بشري حقونو دڅار ډلې) حتی په دې مياشت کې په لوی اسرائيلي ورځپاڼه هارتز (Haaretz) کې خپور شوی مفصل حساب له پامه غورځولی، کوم چې د اشغال شوي دولت لخوا د اکتوبر په «7» د هينبل لارښود کارول په گوته کړي:

د هارتز لخوا تر لاسه شوي اسناد، او همدارنگه د سرتيرو، د منځنۍ کچې او لوړ پوړو IDF «Israel Defance Forces» افسرانو شهادتونه، د غزې د څانگې، جنوبي قوماندې او د IDF عمومي کارمندانو لخوا د هغې ورځې تر ما سپڼين پورې ترتيب شوي يو لړ حکمونه او طرز العملونه څرگندوي. او دا په ډاگه کوي چې دا کرنلاره څومره پراخه وه، د بريد څخه وروسته په لومړيو ساعتونو کې او د پولې په مختلفو نقطو کې.

د پوځ په جنوبي قوماندانۍ کې يوې سرچينې وويل، "لارښوونه د دې لپاره وه چې د پولې د کتارو شاوخوا سيمه د اور وژني په سيمه بدله کړي."

د اسرائيلو د خپل راپور په پريښودلو سره، HRW د دې په گوته کولو سره گمراه کوي چې حماس او نورو فلسطيني مقاومت ډلو په حقيقت کې ټول 1,195 اسرائيليان وژلي چې د اکتوبر د 7 د مقاومت په عملياتو کې وژل شوي.

د نوا (Nova) فستيوال د HRW راپور په هغه ورځ په ډيری ځايونو کې پيښې پوښي، د نوا ميوزيک فستيوال سره پيل کيږي، يوه پيښه "سولې او مينې ته وقف شوي" چې شاوخوا 4,000 ميشته اوسيدونکو پکې برخه اخيستي وه، چې د اسرائيل ريميم پوځي اډې ته څيرمه او د پولې سره سم ترسره شوه. ازاد زندان چې غزه ده

HRW په فستيوال کې د وژل شويو خلکو شمير يادولو لپاره غير فعاله ژبه کاروي، او وړانديز کوي چې حماس او نورو فلسطينيانو ټول 364 وژلي. راپور د نوا فستيوال د امنيت مدير **روي جی** څخه شاهدي ورکوي، چا وويل چې هغه د جگړې له پای ته رسيدو وروسته لږ تر لږه 300 جسدونه په ځمکه کې شميرلي.

HRW ليکي: "ډيری سوځول شوي، په شمول د هغو ځينو کوم چې د سرکونو په غاړو کې پراته دي چيرې چې وسله والو بريد کړی سره د ډيری سوځيدلي موټرونو سره .

HRW د **زاکا** د رضاکارانه ژغورني سازمان غړی، **نحمان ډيکسز تيجن** هم حواله کوي. د راپور له مخې، کله چې **ډيکسز تيجن** او د هغه ملگري د فستيوال ځای ته ورسيدل، "ډيری جسدونه لا تر اوسه د سوځيدلو له امله سوځيدلي وو - **ډيکسز ټين** وويل چې د هغه پلاستيکي د ستکشي او ډبن کڅوړې په خوله پيل شوي کله چې دوی ځيني جسدونه وټرل."

د پانو شميره: له 2 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په خپرو لولئ

خو دومره مري او موټر څنگه وسوځول شول؟ يو د منلو وړ توضيح دا دی چې اسراییلي چورلکود فستیوال ساحه په یوه آزاده سیمه بدله کولو لپاره دلورې کچې اور وژني وسلې کارولي ، د **هینبل** لارښود له صادرولو وروسته چې **حماس** اونور فلسطیني جنگیالي غزې ته د غزې د بندیانو د نیولو مخه ونیسي.

HRW، په هر صورت، د اسراییلي پولیسو هغه راپورونه په بشپړه توګه له پامه غورځوي کوم چې تا بیدوي چې د اسراییلي برید چورلکو د فستیوال په سایټ کې دزې کړې - چې دا یې د تحقیق کولو زحمت نه کوي - پرځای یې وویل: "دا څرګنده نده چې څه لامل شوي موټرونه سوځول شوي." HRW هم د دې مهمې پوښتنې څخه ډډه کوي کله چې په **نوا (Nova)** باندې د حماس برید په اړه د اسراییلي اردو ځواب په اړه بحث کوي. راپور ادعا کوي چې HRW "د سوپر نووا میوزیک فستیوال باندې د برید په اړه د اسراییلو د نظامي ځواب په اړه کاږي معلومات ترلاسه نه کړي ترڅو دقیق راپور ورکړي چې کله چې سرتیري سیمې ته ورسیدل څه پېښ شوي." دغه نیمګړتیا HRW ته اجازه ورکوي چې د هغو راپورونو په اړه بحث کولو څخه ډډه وکړي چې د اسراییلو د پولې کزې څخه د تروریزم ضد پولیس کمانډو د اکتوبر په 7 سهار وختي د نوا سایټ ته لیږل شوي او د سرکونو څنډونه یې رامینځته کړي، د ګوند پلویانو ته یې په لاره اچولو سره چې چورلکو دزې پیل کړي.

زکا د اسراییلي استخباراتو سره اړه:

د خپل غیر فعال بیاناتو په دوام، د HRW راپور د **کبوتر بیری** د پېښو په اړه د خبرو کولو په وخت کې د اسراییلي چورلکو لخوا د بریدونو ذکر کولو څخه هم ډډه کوي یا یې چې ډډه وکړي ، او هغه هم د دې پرځای چې د بیری « 97 » اوسیدونکي په هغه ورځ داسرېل د چورلکو دېمونو د گذار په نتیجه کې ووژل شول نو دوی په غلطه بڼې سره دغه وژنه د حماس اونورو فلسطینیانو پر غاړه واچوله .

HRW یو ځل بیا د ZAKA غړي **دیکسز تیجن** ته اشاره وکړه، چې خپلو څیړونکو ته یې د هغه جسد عکس وښود کوم چې هغه په بیری کې "د یوه نریدلي کور په خټو کې وموندل شو" او زیا ته یې کړه چې "شاوخوا د ترهګرو جسدونه" وو.

HRW لیکي چې دا "د جسد یا د مړینې علت پېژندلو توان نلري" مګر پدې معنی چې قرباني د حماس یا نورو فلسطیني جنگیالیو لخوا وژل شوي.

HRW زیاتوي چې د ZAKA د یو بل غړي "یوه پښه له بدن څخه جدا له پنځو څخه تر اوه متره لرې وموندله."

دا څرګنده نده چې ولې HRW د ZAKA څخه شاهدې ورکوي، چې غرو یې ډیر خندونکي ظلمونه خپاره کړي - وروسته د رسنیو او کارپوهانو لخوا په بشپړه توګه رد شوي - په شمول د 40 ماشومانو د سرونو افسانه.

لکه څنګه چې مخکې په کربدل کې تشریح شوي، ZAKA د اسراییلو استخباراتو سره اړیکې لري، او د هغې ډیری غړي چې اسراییلي او بهرنیو رسنیو ته یې شاهدې ورکړي هم د اسراییلو د اردو غړي دي. په حیرانتیا سره، حتی د **زکا** د غرو لخوا ورکړل شوي شاهدې وړاندیز کوي چې اسراییلي ځواکونو قربانیان وژلي دي.

که د ZAKA غرو په نرېدلو کورونو کې د لسګونو وژل شویو حماس جنگیالیو جسدونو ته نږدې جسدونه موندلي وي، دا په ډاګه کوي چې اسراییلي ځواکونو په کورونو د ډرون، ټانکونو یا چورلکو څخه د درنو وسلو سره برید وکړي یا برید کړی وو چې دواړه اسراییليان او د حماس جنگیالي یې ووژل.

ډله ایز هینبل، دوامداره توغندي بریدونه

د اسراییلو په مطبوعاتو کې ګڼ شمیر شواهد څرګند شوي چې دا تا بیدوي چې اشغالګرو ځواکونو د چورلکو، ټانکونو او بی پیلوټه الوتکو په کارولو سره په **کبوتر تیزم** کې په کورونو دزې کړي چې پراخه ویجاړتیا یې رامینځته کړي او په ناڅاپي ډول یې لوی شمیر اسراییلي ملکي وګړي وژلي دي.

د پانو شمېره: له 3 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هبله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ

مياشت کې، **ميشپاچا** مجلې راپور ورکړ چې **سکواډرون (161)**، چې د اسراييلو د [هرميس 450 زيک] بې پيلوټه الوتکو بېرې چلوي، د اسراييلو **کيوټزيم** او نظامي ابو باندې "په پراخه پيمانته" بريدونه ترسره کړل.

د اکتوبر په وروستيو کې، **هارټز** راپور ورکړ چې "د بېرې د غرو په وينا، ځيني کيوټز د اردو د بريد چورلکو لخوا ويجاړ شوي، چې په سلگونو ترهگر بې په ډزو وژلي ... د کورونو يو پر دريمه برخه د نه جبرانيډو وړ دي."

نوم لېنډر، په اردو کې د بې پيلوټه الوتکې پخوانی پيلوټ، د اکتوبر په 7 کې په ايکس کې ليکلي چې د هغه نږدې ملگري، د اپاچي چورلکي پيلوټ، "د ليونې په څير په کيوټزيم کې ډزې کړې وې."

ايريز ټيدار، د اردو د ايتام واحد لپاره د ژغورني او ويستلو رضاکار چې بېرې ته گمارل شوی، تشرېح کړه چې څنگه يې د اپاچي چورلکو او ټانکونو دواړو څخه په **کيوټز** باندې بريدونه وليدل:

هره دقيقه، هره دقيقه يو توغندی تاسو ته راځي.

که څه هم د HRW پراخه راپور، په هر صورت، يوازې يو ځل هغه قضيه مني چې په کې د اسراييلو هليکوپټر يو اسراييلي ملکي وگړی وژلی، او يوازې د دې لپاره چې د اسراييلو پوځ پخپله په رسمي توگه افشا کړي. HRW ليکي چې يوې داخلي پلټنې وموندله چې د اسراييلو پوځي چورلکي **د نير اوز** اوسيدونکی 68 کلن **افرات کاتز** "په څرگند ډول وژلی" ځکه چې جنگياليو هڅه کوله هغه او نور په ټراکتور کې غزې ته ورسوي.

که څه هم، په دې حالت کې، HRW د **هينبل** لارښود په اړه هيڅ يادونه نه کوي يا دا چې د اسراييلو پوځ د غزې پوله په "وژونکي سيمه" بدله کړې وه، پرځای يې دا وړاندیز کوي چې هليکوپټر کټز په ناڅاپي توگه وژلی دی د يادولو لپاره، د نومبر په مياشت کې، د اسراييلو د هوايي ځواک (ريزرو) ډگروال نوب ايريز هارتز ته څرگنده کړه چې د اپاچي چورلکي پيلوټانو په قصدي توگه د غزې په سرحدي سيمه کې د "ډله ايز هينبل" په پېښه کې اسراييلي ملکي وگړي په نښه کړل. د بېرې څخه د HRW په راپور کې نقل شوي شهادت هم هغه ادعاوي کمزوري کوي چې د حماس جنگياليو ته د ملکي وگړو وژلو امر شوی و. راپور د ۵۴ کلني نيرا هرمان شرابي له قوله ليکي چې د حماس له خوا له خپل مېړه او دريو ماشومانو سره بندي وه او شاهدي ورکوي چې کله يې جنگياليو له کوره وايستل، له کورنۍ سره يې سيلفي واخيسته او د خپلې ځوانۍ لپاره يې يو کميس واخيست. لور يې چې پوره کالي يې نه وو اغوستي او يوه باغ ته يې بوتل چې يوه بله کورنۍ پکې ناسته وه.

جنگياليو وروسته د شرابي مېړه او د بلې کورنۍ يو پنځلس کلن هلک په تور موټر کې سپاره کړل او غزې ته يې وتښتول. د دې پر ځای چې شرابي او نورې ښځې او ماشومان ووژني، جنگياليو په ساده ډول هغوی پريږدي

HRW د **کيوټز کفار ايزا** څخه ورته ورته يوه بله قضيه په گوته کوي چې دا په گوته کوي چې جنگياليو د ملکي خلکو د وژلو امر نه درلود. (۴۴) کلن روتم هولین HRW ته وويل، کله چې شپږ تنه وسله وال چې توري جا مي يې په تن وي، کور ته ننوتل، د دوی قوماندان په انگليسي ژبه وويل: "زه مسلمان يم. موږ به تاسو ته زيان ونه رسوو

وسله والو بيا له هغې وپوښتل چې "عسکر" چيرته دي، تمه لري چې د اسراييلو پوځ سره جگړه وکړي. HRW ليکي: "د راتلونکو دوو ساعتونو لپاره، يو وسله وال په خوندي خونه کې ناست و چې هغی او د هغې ماشومان يې څارل، پداسې حال کې چې پا تې يې خورل، څښل او تشناب يې کارول، مخکې له دې چې دوی لار شي."

"حتی د ملکی تلفاتو په قیمت"

HRW هم په **کيوټز** بېرې کې مشهور مثال سپينوي چيرې چې اسراييلي اردو په يوه کورکې يو نه بلکه څلورد ټانک مرمی وويشتلې چيرې چې د حماس جنگياليو 14 اسراييلي ملکي وگړي بنديان کړي وو. په پېښه کې ديارلس اسراييلي ملکي وگړي وژل شول، خو د HRW په باور داسې ښکاري چې د ټانک مرمی په معجزه توگه د دوی په وژلو کې پا تې راغلي. پرځای يې، HRW په غيرمعقول ډول وړاند بزکوي چې اسراييلي ملکي وگړي د حماس جنگياليو لخوا په ډزو وژل شوي، که څه هم جنگياليو غزې ته د بېرته راستنيدو لپاره د انساني سپر په توگه کارول.

د پانو شمېره: له 4 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په خپرو لولئ

HRW دا ردوي چې اسراييلي ځواکونو اسراييلي ملکي وگړي وژلي، که څه هم **جنرال بارک هيرام** نيويارک تايمز ته ومنله چې هغه ټانک ته امر کړی چې په کور کې دزي وکړي "حتی د ملکي تلفاتو په قيمت."

HRW خپله ادعا کوي که څه هم يوه ژوندي پا تي شوي **ياسمين پورات**، چې د HRW سره يې په بل ځای کې مرکه کړی، شاهدي ورکړه چې د اسراييلو دزو ملکي وگړي وژلي - او حتی دا يې روښانه کړه چې د حماس جنگياليو د هغې او نورو اسراييلي بنديانو سره "انساني چلند" کړی او دا چې "د دوی هدف دا و. مور غزي ته وتښتول. نه چې مور ووژنو." د پورات په وينا، اسراييلي ځواکونو "بي شکه" اسراييلي بنديان وژلي دي. "هغوی د يرغمل شويو په گډون ټول له منځه يوړل،" د دريو ماشومانو مور د اسراييلو خپرونکي کان ته وويل.

د کليدي حقايقو سترگي پټول يا د نسل وژني لپاره پروپاگاندا؟

HRW په يوه برخه کې د "پلان جوړونې اسنادو" باندې تکيه کوي چې ادعا کيږي د حماس جنگياليو لخوا د الاقصی سيلاب عملياتو پرمهال ترسره شوي ترڅو ادعا وکړي چې د حماس مشرتابه دوی ته د ملکي خلکو د وژلو او شکنجه کولو امر کړی.

HRW په يو څه ډول اسناد د اعتبار وړ گڼي پداسې حال کې چې دا مني چې دوی "د راپور له مخې د اسراييلي چارواکو لخوا موندل شوي" او HRW "د دوی د اعتبار تصديق کولو توان نه درلود."

په ورته وخت کې، HRW حتی د **هارټز** لخوا ترلاسه شوي شواهدو له ذکر کولو څخه هم ډډه کوي، پشمول د اردو اسناد او د سرتيرو او د منځني کچې او لوړ پوړو اردو افسرانو شهادتونه چې دا په گوته کوي چې د اسراييل نظامي مشرتابه د اسراييلي ملکي وگړو د وژلو امر صادر کړی. دا نه يوازې د يو سازمان په توگه د متحده ايالاتو د بشري حقونو د څار سازمان د زيانمن شوي اعتبار په اړه نورې پوښتنې راپورته کوي بلکه د اسراييلو حکومت د HRW څيړونکو او ريبسا نو باندې د هغه نفوذ په اړه هم پوښتنې راپورته کوي چې کولی شي د خپل پروپاگاندا په خپرولو کې مرسته وکړي او په غزه کې د فلسطينيانو روانه نسل وژنه توجيه کړي. .

د مقالې دليکونکي په اړين څو کرښي :

ويليم وان ويگين د آزادې انستيټيوټ لپاره ليکوال دی. هغه د سوريې د جگړې په اړه په پراخه کچه ليکنې کړي دي، د جگړې په تودولو او پراخولو کې د متحده ايالاتو د پلان جوړونکو په رول باندې د ځا نگړي تمرکز سره. ويليم د هارورډ پوهنتون څخه په ديپلوميکي مطالعاتو کې ماسټري لري او په 2007 کې د عراق په سنجار سيمه کې د تښتوني څخه ژوندي پا تي شوی.

ويليم وان ويگين

- په درناوي (24-07-2024)